

Vergaderjaar 2001–2002

28 153

Najaarsbrief Zorg 2001

Nr. 2

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld, 14 december 2001

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport¹ heeft een aantal vragen voorgelegd aan de regering over de Najaarsbrief Zorg 2001. De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft deze vragen beantwoord bij brief van 14 december 2001. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Van Lente

De griffier van de commissie,
Teunissen

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Swildens-Rozendaal (PvdA), ondervoorzitter, Middel (PvdA), Van Lente (VVD), voorzitter, Dankers (CDA), Oudkerk (PvdA), Bakker (D66), Rouvoet (ChristenUnie), Van Vliet (D66), Van Blerck-Woerdman (VVD), Passtoors (VVD), Gortzak (PvdA), Hermann (GroenLinks), Buijs (CDA), Atsma (CDA), Arib (PvdA), Spoelman (PvdA), Kant (SP), Meijer (VVD), Van der Hoek (PvdA), Blok (VVD), Mosterd (CDA), Rijpstra (VVD), Pitstra (GroenLinks) en Cörüz (CDA).

Plv. leden: Lambrechts (D66), Rehwinkel (PvdA), Apostolou (PvdA), Örgü (VVD), Verburg (CDA), Noorman-den Uyl (PvdA), Ravestein (D66), Slob (ChristenUnie), Van 't Riet (D66), Terpstra (VVD), Udo (VVD), Belinfante (PvdA), Harrewijn (GroenLinks), Ross-van Dorp (CDA), Th.A.M. Meijer (CDA), Duijkers (PvdA), Smits (PvdA), Marijnissen (SP), O.P.G. Vos (VVD), Hamer (PvdA), Cherribi (VVD), Rietkerk (CDA), Weekers (VVD), Van Gent (GroenLinks) en Visser-van Doorn (CDA).

1

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de onderuitputting van de wachtlijstmiddelen in 2001? Waarom is hier geen informatie opgenomen in de Najaarsbrief, zoals toegezegd door de staatssecretaris bij het algemeen overleg over het begrotingsonderzoek 2001?

In de Najaarsbrief Zorg bent u, conform de toezegging van de staatssecretaris bij het begrotingsonderzoek op woensdag 28 november jl., geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de onderuitputting die op dat moment bekend was. Voor de wachtlijstmiddelen in alle sectoren geldt dat er pas in het eerste kwartaal van 2002 inzicht zal bestaan in de daadwerkelijk gerealiseerde extra productie. Op basis van nacalculaties wordt vervolgens eventuele onderuitputting zichtbaar. Om die reden is het onderwerp niet in de Najaarsbrief Zorg opgenomen. De aanpak van de wachtlijsten in de verschillende sectoren loopt volop. Met behulp van de extra beschikbaar gestelde middelen kunnen aanvullende productieafspraken gemaakt worden om de wachtlijsten weg te werken. ZN heeft het vermoeden geuit dat de wachtlijstmiddelen in de ziekenhuissector in het jaar 2001 niet volledig benut zullen worden. In de sector verpleging en verzorging zijn er meer afspraken gemaakt dan waarmee aanvankelijk in het plan van aanpak rekening was gehouden. Ook in de gehandicaptensector lijkt de wachtlijstaanpak zeer voorspoedig te verlopen. In de geestelijke gezondheidszorg zijn de voor 2001 beschikbaar gestelde wachtlijstmiddelen omgezet in productieafspraken.

2

Wordt voor 2002 wederom een ramingstechnische veronderstelling ingeboekt bij Voorjaarsnota? Kan uiteengezet worden hoe zal worden gehandeld als de ramingstechnische veronderstelling niet geheel kan worden afgeboekt?

Ja. Ook voor 2002 zal een ramingstechnische veronderstelling worden ingeboekt, dit is namelijk inherent aan het gebruik van de eindejaarsmarge. De eindejaarsmarge is ingesteld om doelmatiger gebruik van middelen te bewerkstelligen en zogenoemde decemberkoorts te voorkomen. Wanneer via de eindejaarsmarge middelen worden toegevoegd (maximaal 1%), wordt dit op de aanvullende post van het Rijk «ramingstechnisch» tegengeboekt, om een overschrijding van het uitgavenkader te voorkomen. Indien zich vervolgens onderuitputting voordoet, wordt de ramingstechnische veronderstelling weer afgeboekt. Als echter blijkt dat de optredende onderuitputting zodanig is dat de ramingstechnische veronderstelling niet geheel kan worden afgeboekt, komt deze niet ten laste van de begroting van VWS, maar van het generaal beeld van de minister van Financiën. Deze regeling werkt overigens voor alle departementale begrotingen hetzelfde.

3

Is de redenering juist dat in het voorkomende geval van een onderuitputting die lager is dan de ramingstechnische veronderstelling er dat jaar geen middelen middels de eindejaarsmarge kunnen worden overgeheveld naar het volgende begrotingsjaar?

Nee, deze redenering is niet juist. Het instrument van de eindejaarsmarge is immers ingesteld om onderuitputting in een bepaald jaar mee te nemen naar het volgende jaar. De ramingstechnische veronderstelling is slechts een technische boeking teneinde het beeld bij Voorjaarsnota niet te belasten en heeft geen invloed op de hoogte van de eindejaarsmarge aan het einde van het jaar.

4

Wordt er na de Najaarsnota nog onderuitputting verwacht binnen het BKZ?

In de Najaarsbrief Zorg 2001 is een overzicht gegeven van de op dat moment (eind november) te verwachten uitkomsten binnen het BKZ in het jaar 2001. Een beter inzicht in de ontwikkeling van de uitgaven en ontvangsten in het jaar 2001 zal pas in de eerste maanden van 2002 ontstaan. Dan kunnen nieuwe cijfers van het CVZ gecombineerd worden met informatie van het CTG over de instellingsbudgetten en realisatiecijfers van o.a. particuliere verzekeraars. Deze cijfers zullen aan de Kamer gepresenteerd worden via het Jaarbeeld Zorg 2001 dat op de derde woensdag van mei 2002 verschijnt.

5

Wat gebeurt er met de middelen die eventueel na de Najaarsnota nog onbenut blijven nu de ramingstechnische veronderstelling omtrent de onderuitputting 2001 al geheel is ingevuld?

De ramingstechnische veronderstelling heeft alleen betrekking op begrotingsgefinancierde zorguitgaven. Daarbij geldt dat alle onderputting die uitstijgt boven de eindejaarsmarge van 1%, zoals bij alle andere begrotingen, vrijvalt ten gunste van het generale beeld van de minister van Financien.

6

Kan een overzicht worden gegeven van de mate waarin de afgelopen jaren nog onderuitputting is opgetreden binnen het BKZ na de Najaarsnota?

Na het verschijnen van de Najaarsnota 1998 heeft zich op totaalniveau geen onderschrijding ten opzichte van de raming voorgedaan. Ook in 1999 was in zijn totaliteit geen sprake van onderschrijding na de Najaarsnota. Wel heeft zich dat jaar nog een forse meevaller bij de ontvangsten voorgedaan, zodat na de Najaarsnota 1999 per saldo een meevaller van f 450 mln in de netto BKZ-uitgaven ontstond. Na de Najaarsnota 2000 was er wel nog sprake van onderschrijding. Uit de voorlopige afrekening, zoals opgenomen in het Jaarbeeld Zorg 2000 (blz 45–46) volgt een meevaller, zowel bij uitgaven als bij ontvangsten. In totaal bedraagt deze f 740 mln. De definitieve afrekening van het jaar 2000 zal in het Jaarbeeld Zorg 2001 worden opgenomen.

7

Waar treedt de onderuitputting in de Najaarsbrief precies op?

In de premiegefinancierde uitgaven wordt een onderschrijding verwacht in de uitgaven voor geneesmiddelen (f 125 mln). Daarnaast wordt rekening gehouden met overschrijdingen in de uitgaven voor hulpmiddelen (f 15 mln) en overig ziekenvervoer (f 50 mln). Op het BKZ-deel van de VWS-begroting is sprake van diverse overschrijdingen en onderuitputting.

Deze laten zich als volgt specificeren:

Meevallers	Bedragen in mln
Uitgavenartikelen	
22.02 Vut en suppletie wachtgelduitkeringen trendvolgers	1 059
22.03 Loonbijstelling	234
22.09 Adviesraden	650
24.02 Ouderenbeleid (incl. woonzorgstimulering)	16 400
24.03 Gehandicapten beleid	1 000
25.01 Algemene uitgaven volksgezondheid (incl. beroepen en opleidingen)	12 690
25.02 Volksgezondheidsbeleid	76 706
Ontvangstenartikelen	
24.01 Welzijn algemeen	1 000
25.01 Volksgezondheid algemeen	20 900
Totaal meevallers	130 639
<i>Tegenvallers</i>	
Uitgavenartikelen	
22.04 Prijsbijstelling (invulling taakstelling Voorjaarsnota)	30 756
24.10 Maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en verslavingsbeleid	5 000
25.03 Rijksbijdragen volksgezondheid	6 500
26.02 Keuringsdienst van Waren	3 700
27.01 Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu	13 100
Totaal tegenvallers	59 056
<i>Saldo van de onderuitputting</i>	<i>71 583</i>

8

Hoe staat het met de uitputting van de wachtlijstmiddelen in 2001?

Zie het antwoord op vraag 1.

9

Waarom is hierover geen informatie opgenomen in de Najaarsbrief zoals onlangs was toegezegd door de staatssecretaris tijdens het algemeen overleg over het begrotingsonderzoek 2002?

Zie het antwoord op vraag 1.

10

Kan worden aangegeven in welke mate er de afgelopen jaren na de Najaarsnota nog onderuitputting binnen het BKZ is opgetreden?

Zie het antwoord op vraag 6.

11

Wordt er na de Najaarsnota nog onderuitputting verwacht?

Zie het antwoord op vraag 4.

12

Wat gebeurt er met de middelen die eventueel na de Najaarsnota nog onbenut blijven nu de ramingstechnische veronderstelling omtrent de onderuitputting 2001 al geheel is ingevuld?

Zie het antwoord op vraag 5.

13

Zijn alle posten waarbij een onderuitputting valt te verwachten ook inderdaad in tabel 1 opgenomen? Niet genoemd wordt bijv. een onderuitputting wachtlijstmiddelen en bouwbudgetten. Betekent dit dat de daarvoor bestemde financiële middelen ook inderdaad zijn uitgegeven?

Zijn er nog meer posten te verwachten waarbij alsnog onderuitputting kan optreden? (blz. 2)

Ja. Zie verder ook de antwoorden op vraag 1 en 4.

14

In hoeverre is de meevaller voor wat betreft de geringe beschikbaarheid van Enbrel structureel? Wat zijn de gevolgen indien Enbrel voldoende beschikbaar komt?

Er is geen sprake van een structurele meevaller. Hoewel Enbrel naar verwachting in 2002 nog niet voldoende beschikbaar zal zijn, wijzen alle signalen erop dat de productie in 2003 het vereiste niveau bereikt. De gevolgen hiervan zijn dat meer patiënten Enbrel zullen gaan gebruiken in plaats van de geneesmiddelen die ze op dit moment als substituut gebruiken. De verwachte meerkosten hiervan zijn reeds in het geneesmiddelenkader opgenomen.

15

Wordt het in 2001 onbenutte budget voor extra opleidingscapaciteit alsnog in latere jaren toegevoegd, naar analogie van de onbenutte middelen woonstimulering?

De in 2001 niet bestede middelen voor extra opleidingscapaciteit waren gereserveerd voor uitbreiding van de huisartsenopleiding en begeleiding van vluchtelingartsen om hen in staat te stellen in Nederland het beroep van arts uit te oefenen. De geplande uitbreiding van de huisartsenopleiding is pas per 1 september 2001 in haar volle omvang gerealiseerd. De voorbereiding van initiatieven voor begeleiding van vluchtelingartsen vraagt meer tijd dan aanvankelijk was voorzien. Het betreft in beide gevallen de opstart van activiteiten met een structureel karakter én een structurele dekking. Daarom is het niet nodig de door vertraging in de voorbereiding vrijvallende middelen alsnog in latere jaren toe te voegen.

16

Activiteiten ter vergroting van de opleidingscapaciteit in de zorg hebben vertraging opgelopen. Als gevolg hiervan is sprake van onderuitputting. Hoeveel van de verwachte onderuitputting mag in 2002 worden ingezet? Om welke activiteiten gaat het? Als gevolg waarvan hebben deze vertraging opgelopen?

Zie het antwoord op vraag 15.

17

Kan het niet uitgegeven bedrag van fl. 10,6 mln onder de rubriek beroepen en opleidingen alsnog in latere jaren worden toegevoegd, analoog aan wat het kabinet heeft besloten voor wat betreft woonzorgstimulering? (blz. 3)

Zie het antwoord op vraag 15.

18

Welke redenen geeft het CVZ voor het feit dat de beoogde besparingen op het ziekenvervoer niet worden verwezenlijkt? Op welke termijn verwachten zij deze besparingen wel te behalen?

Door het CVZ wordt geen verklaring gegeven voor het feit dat de beoogde besparingen op het ziekenvervoer niet worden verwezenlijkt. Er zal op basis van de definitieve realisatiecijfers 2001 overleg met ZN worden

gevoerd over de te verwachten besparingsmogelijkheden bij het overig ziekenvervoer.

19

Blijft de onderuitputting die wordt verwacht op de post beroepen en opleidingen wel beschikbaar voor deze post?

Zie het antwoord op vraag 15.

20

Kan een overzicht worden gegeven waar de onderuitputting zich precies voordoet in 2001?

Zie het antwoord op vraag 6.